vereniging van
bos- en natuurterreineigenaren
VBNE

Gedragscode bosbeheer

2010-2015

Hulpmiddel bij het naleven van
de Flora- en faunawet

vereniging van
bos- en natuurterreineigenaren
VBNE

Gedragscode bosbeheer 2010-2015
Hulpmiddel bij het naleven van de Flora- en faunawet

Opgesteld door het Bosschap, bedrijfschap voor bos en natuur, Driebergen
Goedgekeurd door de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie op 6 december 2010
Inclusief aanvullingen naar aanleiding van de tussenuitspraak d.d. 23 augustus 2012

Met medewerking van:
Algemene Vereniging Inlands Hout
De12Landschappen
Natuurmonumenten
Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied
(mede namens de Federatie Particulier Grondbezit)
Staatsbosbeheer
Unie van Bosgroepen

2e druk, december 2014, 1000 exemplaren
Een uitgave van de Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE)
Princenhof Park 9
3972 NG Driebergen
0343-745250

internet: www.vbne.nl
e-mail: info@vbne.nl

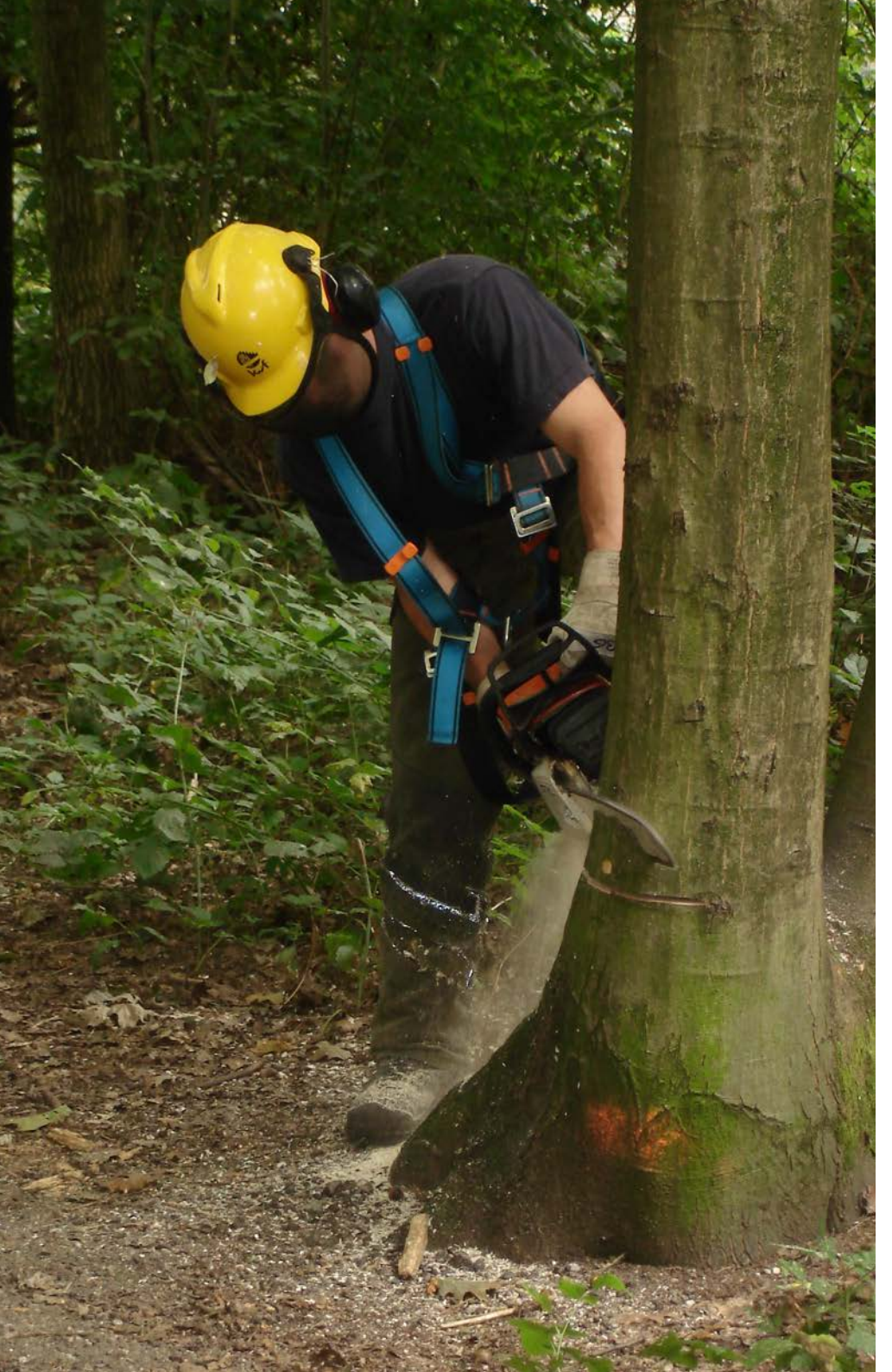
Vormgeving: Ocelot Ontwerp
Druk: Flyeralarm
Foto's: Ruben Smit (omslag, pagina 12)
Stichting Erkend Groen (pagina 4, 15)
Joke Winkelman (pagina 2, 9, 18)

Alhoewel deze publicatie met grote zorg is samengesteld aanvaarden samenstellers en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten in deze brochure.

Gedragscode bosbeheer 2010-2015

Inhoud

Inleiding	5
Wettelijk kader	6
Reikwijdte	8
Toepassing	8
Afwijken	9
Begrippen	10
Maatregelen bij boswerkzaamheden, algemeen	13
Maatregelen inzake tijdelijke werkstop	13
Maatregelen tijdens de voorbereiding van werkzaamheden	14
Maatregelen tijdens de uitvoering van werkzaamheden	16
Overige maatregelen	19
Checklist bosbeheer	20

Inleiding

In 2005 was de Gedragscode zorgvuldig bosbeheer de eerste door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode die in werking trad. Die gedragscode gold tot 1 januari 2010. In 2009 is de Gedragscode zorgvuldig bosbeheer geëvalueerd en op basis van de evaluatieresultaten en relevante ontwikkelingen aangepast. Bij deze gelegenheid is de naam van de gedragscode aangepast.

Deze tweede versie, de "Gedragscode bosbeheer", is opgesteld door het Bosschap met medewerking van de Algemene Vereniging Inlands Hout, de 12Landschappen, Natuurmonumenten, Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied (mede namens de Federatie Particulier Grondbezit), Staatsbosbeheer en de Unie van Bosgroepen. De evaluatie van de eerste Gedragscode zorgvuldig bosbeheer is uitgevoerd door het Bosschap en Vogelbescherming Nederland, met medewerking van de voornoemde organisaties.

De Gedragscode bosbeheer treedt in werking op de datum van goedkeuring door de staatssecretaris van Economische Zaken en geldt tot vijf jaar na definitieve goedkeuring. Voordat deze termijn is verstreken, zal worden bekeken of ontwikkelingen in de praktijk gedurende deze periode aanleiding geven om deze gedragscode aan te passen. Een tussentijdse aanpassing is mogelijk indien een van de ondertekenende partijen of het ministerie van Economische Zaken oordeelt dat de ontwikkelingen in de praktijk dit noodzakelijk maken. Daartoe zal de werkgroep Gedragscodes van de VBNE, waarin alle genoemde partijen zijn vertegenwoordigd, gehandhaafd blijven.

Wettelijk kader

In de Flora- en faunawet is een groot aantal inheemse dier- en plantensoorten aangewezen als beschermde soort. Op grond van artikel 8 van de Flora- en faunawet is het verboden om planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te vernielen of te beschadigen. Verder is het op grond van de artikelen 9 tot en met 12 van de wet verboden om dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden of opzettelijk te verontrusten, om hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren en om hun eieren te beschadigen of te vernielen.

Bij de uitvoering van bosbeheer kan niet altijd worden voorkomen dat in strijd met deze verbodsbepalingen wordt gehandeld. Op de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bestaan echter uitzonderingen die zijn vastgelegd in het Besluit Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. Dit besluit maakt de uitvoering van bepaalde werkzaamheden, waaronder bestendig bosbeheer, mogelijk via een vrijstelling. Bij die vrijstelling geldt de voorwaarde dat wordt gewerkt volgens een door de staatssecretaris van EZ goedgekeurde gedragscode. Daartoe is deze Gedragscode bosbeheer opgesteld. Deze is erop gericht dat werkzaamheden op een zodanig zorgvuldige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding plaatsvindt van de verboden van de Flora- en faunawet.

De soorten van bijlage 1 van het Vrijstellingsbesluit en van bijlage IV van de Habitatrichtlijn genieten een zwaardere bescherming in de regelgeving. Daarom besteedt de Gedragscode bosbeheer bijzondere aandacht aan het zorgvuldig handelen met betrekking tot de betreffende soorten, voor zover die in bossen voorkomen.

De Gedragscode bosbeheer spitst zich toe op soorten die in het bos voorkomen en legt de nadruk op soorten waarvan de duurzame instandhouding van de populaties mogelijk beïnvloed kan worden door de uitvoering van boswerkzaamheden. Daarom staan de vogelsoorten die vooral in het bos voorkomen en tevens zijn opgenomen in bijlage 1 van de Vogelrichtlijn en op de Rode lijst expliciet vermeld in de Checklist bosbeheer.

BESCHERMDE INHEEMSE DIER- EN PLANTENSOORTEN

Beschermde inheemse dier- en plantensoorten genieten niet allemaal in dezelfde mate bescherming. Het volgende onderscheid kan worden gemaakt:

a) Algemeen voorkomende beschermde inheemse dier- en plantensoorten.
Deze soorten zijn aangewezen bij ministeriële regeling. Het gaat om bijvoorbeeld de bosmuis, de ree en het konijn. Voor deze algemene soorten geldt bij bepaalde werkzaamheden - waaronder bosbeheer - een algemene vrijstelling van de verboden van de Flora- en faunawet. De aanwezigheid van zulke soorten in het terrein is dan ook minder van belang bij het toepassen van de Gedragscode bosbeheer. Wel is de algemene zorgplicht van artikel 2 van de Flora- en faunawet ook op deze soorten van toepassing. De zorg houdt in dat het verplicht is om, wanneer dat redelijkerwijs mogelijk is, handelingen die schadelijk kunnen zijn voor flora en fauna achterwege te laten, of om alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen te nemen om zulke schadelijke gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

b) Beschermde inheemse dier- en plantensoorten die niet zijn aangewezen als zeer algemeen voorkomende soort. Het gaat hierbij om:
   - soorten van bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (bijvoorbeeld de boommarter en de das);
   - soorten van de Habitatrichtlijn, bijlage IV (zoals een aantal vleermuissoorten);
   - soorten van de Vogelrichtlijn (alle Europese vogelsoorten);
   - alle overige beschermde dier- en plantensoorten;

Voor de sub b genoemde soorten geldt bij het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van bosbeheer een vrijstelling van de verboden van de artikelen 8, 9, 10, 11 en 12 van de Flora- en faunawet. Voorwaarde daarbij is dat wordt gewerkt volgens een door de staatssecretaris van EZ goedgekeurde gedragscode. Ook voor de sub b genoemde soorten geldt altijd de algemene zorgplicht.

Meer informatie over de categorieën beschermde inheemse dier- en plantensoorten vindt u op mijn.rvo.nl

Reikwijdte

De gedragscode geldt alleen voor het uitvoeren van regulier bosbeheer, ook wel aangeduid als bestendig bosbeheer. Dit betreft ingrepen die met een zekere regelmaat plaatsvinden, waarbij de leefomgeving dusdanig constant blijft dat de in het bos voorkomende soorten zich daar kunnen handhaven. Hierbij wordt in de eerste plaats gedacht aan het vellen en uitslepen van bomen. Ook hakhoutbeheer valt hieronder. Maar ook andere reguliere boswerkzaamheden die eventueel schade zouden kunnen toebrengen aan flora en fauna kunnen worden uitgevoerd met toepassing van deze gedragscode.

Wanneer sprake is van kaalkap die is gericht op omvorming naar een andere functie ('ruimtelijke ontwikkeling') kan deze gedragscode dus niet worden toegepast en is in beginsel een ontheffing nodig.

Toepassing

Bij de voorbereiding en uitvoering van boswerkzaamheden worden de hierna volgende, genummerde maatregelen nageleefd.

Wanneer het echter gaat om boswerkzaamheden die evident niet leiden tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora en faunawet, dan hoeven die maatregelen niet te worden toegepast. Als zodanig kunnen worden beschouwd:

- inventarisatiewerkzaamheden;
- het blessen van bomen;
- werkzaamheden die plaatsvinden op boswegen en bospaden en in bermen, waaronder wegonderhoud, aanbrengen van routebebording en infopanelen, het verwerken van langhout, het transporteren van hout en het chippen van hout;
- het handmatig uittrekken van invasieve uitheemse soorten, waaronder Amerikaanse vogelkers.

Deze werkzaamheden kunnen het hele jaar worden uitgevoerd zonder dat een ontheffing of speciale voorzorgsmaatregelen nodig zijn, althans wanneer de normale zorgvuldigheid in acht wordt genomen.

Afwijken

Afwijking van een in de gedragscode beschreven gedragsregel is alleen mogelijk onder de voorwaarde dat dit in een werkplan of vergelijkbaar document (eventueel een bijlage bij de Checklist bosbeheer) wordt gemotiveerd door een ecologisch deskundige. Deze beschrijft daarin waarom het in dit concrete geval niet mogelijk of niet wenselijk is om te handelen volgens een in de gedragscode beschreven gedragsregel. Zo kan het bijvoorbeeld onwenselijk zijn om te handelen volgens zo'n gedragsregel wanneer toepassing van die regel leidt tot een negatief effect voor een bepaalde soort. Verder motiveert deze deskundige waarom de gekozen alternatieve werkwijze verantwoord is, en voor de betreffende soort minimaal hetzelfde (mitigerende) effect heeft als de in de gedragscode beschreven gedragsregel, dan wel een gunstiger effect heeft.

Dit document is steeds beschikbaar voor het toezicht op de naleving van de wet. Desgevraagd krijgt een handhavende instantie inzage in het document of een kopie daarvan.

Wanneer aan deze voorwaarden wordt voldaan, dan geldt dat, ondanks de afwijking, wordt gewerkt volgens de Gedragscode. Wanneer niet aan de hiervoor vermelde voorwaarden kan worden voldaan moet een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet worden aangevraagd.

Begrippen

In deze gedragscode wordt verstaan onder:

Aannemer: De persoon die ter zake van de Gedragscode bosbeheer door het bedrijf dat of de organisatie die de boswerkzaamheden uitvoert is aangewezen om tegenover de beheerder op te treden als vertegenwoordiger van het bedrijf en om leiding te geven aan de werkzaamheden. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd door (medewerkers van) de beheerder zelf, dan moet voor 'de aannemer' worden gelezen: 'De persoon die ter zake van de Gedragscode bosbeheer door de beheerder is aangewezen om leiding te geven aan de werkzaamheden'.

Bos: Een levensgemeenschap van planten en dieren, waarin de boomvormende soorten beeldbepalend zijn.

Beheerder: Beheerder van bos die bevoegd is opdracht te geven tot het verrichten van boswerkzaamheden. In veel gevallen zal de beheerder de eigenaar van het bos zijn, maar het kan ook een derde zijn, bijvoorbeeld een bosgroep of een rentmeester.

Boswerkzaamheden: Alle werkzaamheden die in een bos in het kader van bestendig beheer worden verricht door of in opdracht van de beheerder.

Broedgeval: Een locatie waar een bewoond nest is vastgesteld of waarvan op basis van het vastgestelde territorium moet worden aangenomen dat er een bewoond nest aanwezig is.

Bijzondere Nestbomen: Bomen met 'bewoonde' of 'bewoonbare'

- horsten van roofvogels en uilen ('horstbomen'; inclusief nestkasten);
- nesten van raven en zwarte kraaien;
- nesten van eekhoorns;
- nesten van kolonievogels.

Checklist bosbeheer: De Checklist bosbeheer (zie achter deze Gedragscode). Voor zover gebruik wordt gemaakt van een kaart waarop te beschermen elementen worden aangeduid, wordt deze kaart geacht deel uit te maken van de Checklist bosbeheer.

Holenbomen: Bomen, ongeacht de grootte, waarin holen, spleten of rottingsgaten zijn vastgesteld. Onder spleten worden ook verstaan spleten veroorzaakt door loshangend schors. Het kan zowel om levende als om dode bomen gaan. Uiteraard kan een holenboom tevens een (bijzondere) nestboom zijn.

Inventarisatie: Het verzamelen van actuele gegevens door middel van een als doeltreffend aanvaarde en op de soort gerichte methode van inventariseren. Een inventarisatie wordt uitgevoerd door een ecologisch deskundige. Dit is iemand die ter zake aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie doordat hij of zij:

- op HBO- of universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie, en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus of werkzaam is voor een terreinbeherende organisatie, en/of
- aantoonbaar actief is op het gebied van de soortenbescherming of soortenmonitoring en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoor beeld Zoogdiervereniging, Das en Boom, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE), en/of
- aantoonbaar actief is op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming.

Loof- en gemengd bos: Bos dat op grond van de navolgende definities geen naald- of populierenbos is.

Naaldbos: Bos dat voor ten minste 80% uit naaldbomen bestaat.

Populierenbos: Bos dat voor ten minste 80% uit populieren bestaat.

Maatregelen bij boswerkzaamheden, algemeen

1. Zorgvuldigheid	• Bij de voorbereiding en uitvoering van boswerkzaamheden wordt de benodigde zorgvuldigheid met betrekking tot de flora en fauna in acht genomen.
2. Verantwoordelijkheid aannemer	• De aannemer is verantwoordelijk voor het adequaat uitvoeren van de in de Gedragscode bosbeheer en bijbehorende Checklist bosbeheer beschreven maatregelen, ook wanneer deze in onderaanneming worden uitgevoerd.
3. Verantwoordelijkheid beheerder	• De beheerder is verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de Gedragscode bosbeheer door de aannemer.

Maatregelen inzake tijdelijke werkstop

4. Loof- en gemengd bos	• In de periode 15 maart tot 15 juli worden géén boswerkzaamheden uitgevoerd in loof- en gemengd bos. Als uitzondering op deze regel kan in de periode tot 15 april nog wel hout worden uitgesleept dat voor 15 maart geveld is.
5. Naald- en populierenbos	• In de periode 15 maart tot 15 juli worden géén boswerkzaamheden uitgevoerd in een vak/afdeling met naald- of populierenbos wanneer is vastgesteld dat daar broedgevallen voorkomen van vogelsoorten die zijn opgenomen in de Rode Lijst 2004 of bijlage 1 van de Vogelrichtlijn (zie Checklist bosbeheer). • Bovendien worden er in die periode geen vellingswerkzaamheden uitgevoerd binnen een afstand van 50 meter vanaf een bijzondere nestboom, ook wanneer die bijzondere nestboom in een andere vak/afdeling staat.

Maatregelen tijdens de voorbereiding van werkzaamheden

6. **Inventarisatie**

- De beheerder zorgt ervoor dat vóór de aanvang van de boswerkzaamheden een inventarisatie door een deskundige plaatsvindt van de aanwezige flora- en fauna-elementen die bij het uitvoeren van de boswerkzaamheden moeten worden ontzien of beschermd (zie Checklist bosbeheer). Wespendieven vragen als beschermde soort bijzondere aandacht. Wanneer bekend is dat een wespendief in de afgelopen vijf jaar in een bepaald perceel heeft gebroed of wanneer er concrete aanwijzingen zijn dat er een wespendief in het terrein aanwezig is, wordt een ter zake deskundige ingeschakeld.

7. **Aanduiding van te beschermen elementen**

- De beheerder zorgt ervoor dat de aannemer weet waar zich de flora- en fauna elementen bevinden die bij het uitvoeren van de werkzaamheden moeten worden gespaard en/of ontzien, door het intekenen van de locaties daarvan op een voldoende duidelijke kaart of door aanwijzing en markering in het terrein. Dassenburchten worden altijd in het terrein gemarkeerd.
- Een en ander wordt vastgelegd in de Checklist bosbeheer.

8. **Aanvullende afspraken**

- De beheerder maakt, aanvullend op de gedragsregels van deze gedragscode, met de aannemer afspraken over de wijze waarop de planning en de uitvoering van de werkzaamheden wordt afgestemd op de aanwezigheid van flora- en fauna-elementen die moeten worden gespaard, ontzien en/of beschermd.
- De beheerder legt deze afspraken vast in de Checklist bosbeheer, die voor aanvang van het werk wordt opgemaakt en door of namens de beheerder en de aannemer wordt ondertekend.

9. Verstrekken Checklist bosbeheer

- De aannemer geeft zijn eventuele personeel en/of onderaannemers een kopie van de Checklist bosbeheer en zorgt ervoor dat de Checklist bosbeheer op het werk voorhanden is; de Checklist bosbeheer is in elk geval in alle machines en in de schaftgelegenheid beschikbaar.
- De checklist bosbeheer of een kopie daarvan wordt (inclusief bijbehorende kaarten en inventarisatielijsten), gerekend vanaf het moment waarop de werkzaamheden zijn beëindigd, ten minste twee jaar door de beheerder bewaard.

10. Instrueren personeel

- De beheerder maakt, aanvullend op de gedragsregels van deze gedragscode, met de aannemer afspraken over de wijze waarop de planning en de uitvoering van de werkzaamheden wordt afgestemd op de aanwezigheid van flora- en fauna-elementen die moeten worden gespaard, ontzien en/of beschermd.
- De beheerder legt deze afspraken vast in de Checklist bosbeheer, die voor aanvang van het werk wordt opgemaakt en door of namens de beheerder en de aannemer wordt ondertekend.

Maatregelen tijdens de uitvoering van werkzaamheden

11. Gebruik vaste infrastructuur

- Bij vellings- en uitsleepwerkzaamheden wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van een vaste infrastructuur van wegen, paden en sporen.

12. Korte doorlooptijd

- Vellingswerkzaamheden in een en hetzelfde vak/afdeling worden uitgevoerd in een doorlooptijd die zo kort is als redelijkerwijs mogelijk. Ditzelfde geldt voor uitsleepwerkzaamheden.

13. Velrichting

- Bij vellingen in de nabijheid van bijzondere nestbomen, holenbomen of bewoonde nestbomen is de velrichting altijd van zulke bomen afgewend.

14. Bomen die niet worden geveld

- Bijzondere nestbomen en holenbomen worden niet geveld.
- In de periode 15 maart tot 15 juli [1)] worden geen bomen geveld waarin bewoonde of onbewoonde, maar niet permanent verlaten nesten zijn vastgesteld van welke vogelsoort dan ook.
- Buiten de periode 15 maart tot 15 juli worden geen bomen geveld waarin:
  a) een broedgeval is vastgesteld, of
  b) onbewoonde, maar niet permanent verlaten nesten zijn vastgesteld van roofvogels, uilen, raven, zwarte kraaien of vogelsoorten genoemd in de Checklist bosbeheer.
- Bomen die direct naast een bijzondere nestboom of direct naast een nestboom met broedgeval staan worden niet geveld, om te voorkomen dat die bijzondere nestboom of nestboom met broedgeval vrij komt te staan en om de kans op verstoring van het nest of verontrusting van vogels tot een minimum te beperken.

15. Vellingsvrije zones

- In de periode 15 maart tot 15 juli [1)] worden geen vellingswerkzaamheden uitgevoerd binnen een afstand van 50 meter vanaf een bijzondere nestboom.
- Buiten de periode 15 maart tot 15 juli worden geen vellingswerkzaamheden uitgevoerd binnen een afstand van 50 meter vanaf een bijzondere nestboom waarin zich een broedgeval bevindt.

16. Niet aangeduide elementen

- Bij de werkzaamheden worden niet alleen de flora- en faunaelementen die zijn vastgelegd in de checklist gespaard of ontzien, maar ook andere waarneembare, te beschermen flora- en faunaelementen die tijdens de werkzaamheden worden aangetroffen, zoals bijvoorbeeld bewoonde vogelnesten. Bijzondere alertheid daartoe is vereist wanneer nestindicerend gedrag van vogels wordt waargenomen, wanneer vogels worden aangetroffen die hun broedtijd hebben in de periode van de werkzaamheden en wanneer er door een afwijkende voorjaarsperiode een verhoogde kans op broedgevallen bestaat.

17. Verblijfplaatsen van vleermuizen en boommarters

- Wanneer in de periode 15 maart tot 15 juli[1)] vellings- en sleepwerkzaamheden worden uitgevoerd in de buurt van een boom waarvan bekend is dat die dient als vaste rust- of verblijfplaats van vleermuizen of boommarters, wordt een afstand van 25 m van die boom aangehouden om de kans op verstoring van de rust- of verblijfplaats of verontrusting van de betreffende dieren tot een minimum te beperken.
- Ook hier is de velrichting altijd van zo'n boom afgewend.

1) Zoals uit maatregel 4. blijkt worden in de periode 15 maart tot 15 juli helemaal geen boswerkzaamheden uitgevoerd in loof- en gemengd bos. De hier beschreven maatregel geldt dan ook aanvullend, bij werkzaamheden in andere bostypen dan loofbos en gemengd bos.

18. Dassenburchten

- Werkzaamheden binnen een straal van twintig meter van een dassenburcht welke is bewoond of als tijdelijke rust- of verblijfplaats dient vinden slechts plaats in de periode van 1 september tot 1 december en uitsluitend voor zover daarbij geen gebruik wordt gemaakt van rijdend materieel. Bomen en ondergroei boven op de burcht en bij ingangen worden daarbij zoveel mogelijk gespaard.
- De velrichting wordt daarbij altijd van de burcht afgewend.
- Voor de ingangen mogen geen velhout, takken, toppen of afkortstukken achterblijven.

19. Mierenhopen en jeneverbesbomen

- Mierenhopen en jeneverbesbomen worden jaarrond bij de werkzaamheden gespaard en ontzien.

Overige maatregelen

20. Onvoorziene omstandigheden

- Wanneer de beheerder of de aannemer tijdens de uitvoering onvoorziene omstandigheden constateert, worden deze vastgelegd in een afwijkingsrapport (Checklist bosbeheer, deel 2). Hierbij wordt aangegeven in hoeverre is afgeweken van de Gedragscode bosbeheer en/of de Checklist bosbeheer en welke maatregelen direct na deze constatering zijn getroffen.

21. Calamiteiten

- Wanneer in verband met calamiteiten, of in het belang van de veiligheid boswerkzaamheden moeten plaatsvinden die geen uitstel kunnen velen, worden daarbij zoveel als redelijkerwijs mogelijk de gedragsregels van deze gedragscode in acht genomen. Het gaat hierbij om boswerkzaamheden zoals het ruimen van materiaal na storm- en andere natuurrampen, en het verplichte bestrijden van schadelijke of plaagsoorten. Dit geldt ook voor het ondernemen van activiteiten als gevolg van acties op grond van wettelijke maatregelen of verordeningen ten behoeve van bijvoorbeeld dierziektebestrijding en bestrijding van bacterievuur en iepziekte.
- Waar mogelijk wordt het advies ingewonnen van een ecologische deskundige.
- Calamiteiten, de wijze waarop de schade daarna is beperkt en de effecten die dit heeft gehad dienen te worden vastgelegd.

Checklist bosbeheer

De checklist bosbeheer of een kopie daarvan wordt (inclusief bijbehorende kaarten en inventarisatielijsten), gerekend vanaf het moment waarop de werkzaamheden zijn beëindigd, ten minste twee jaar door de beheerder bewaard, teneinde ook op termijn aan te kunnen tonen dat zorgvuldig is gehandeld.

DEEL 1: WERKVOORBEREIDING

Deze Checklist bosbeheer deel 1 wordt vóór aanvang van de werkzaamheden door de beheerder ingevuld en ondertekend. Ook de aannemer ondertekent als blijk van ontvangst, kennisname en akkoord. De Checklist bosbeheer wordt in tweevoud opgemaakt; beheerder en aannemer behouden elk een getekend exemplaar.

▶ Op welk(e) vak/afdelingen heeft deze checklist bosbeheer betrekking?

Gebieds-/objectaanduiding:

.....

.....

▶ Is er een kaart gemaakt en bijgevoegd waarop de te beschermen elementen zijn aangeduid?

☐ Ja
☐ Nee

▶ Omschrijving van de uit te voeren werkzaamheden:

.....

.....

.....

▶ Wanneer worden de maatregelen uitgevoerd:

Aanvang werkzaamheden:

.....

Afronding werkzaamheden:

.....

▶ Te beschermen soorten en/of elementen	AANTAL LOCATIES VAN NESTEN OF VOORKOMENS, GEMARKEERD DOOR BEHEERDER	
	LOCATIES GEMARKEERD OP KAART:	AANGEWEZEN EN GEMARKEERD IN HET TERREIN:
ELEMENTEN DIE JAARROND WORDEN GESPAARD EN ONTZIEN:		
• Bijzondere nestbomen *(zie 'begrippen')*		
• Holenbomen *(zie 'begrippen')*		
• Dassenburchten		
• Mierenhopen		
• Jeneverbesbomen		
BROEDGEVALLEN VAN VOGELS:		
Broedgevallen van vogels van de Rode lijst 2004		
• Boomvalk		
• Draaihals		
• Grauwe vliegenvanger		
• Groene Specht		
• Kneu		
• Koekoek		
• Kortsnavelboomkruiper		
• Matkop		
• Nachtegaal		
• Raaf		
• Ransuil		
• Spotvogel		
• Wielewaal		
• Zomertortel		
Broedgevallen van vogels van Bijlage 1 Vogelrichtlijn:		
• Blauwborst		
• Boomleeuwerik		
• Middelste Bonte Specht		
• Nachtzwaluw (tevens op Rode Lijst 2004)		
• Oehoe		
• Rode Wouw		
• Ruigpootuil		
• Slechtvalk		
• Wespendief		
• Zwarte Specht		
ANDERE VOGEL-, PLANT- OF DIERSOORTEN OF ELEMENTEN *die bescherming behoeven (aan te geven door de beheerder, op basis van specifieke omstandigheden ter plekke, bijvoorbeeld Bosranden, habitat van Hazelmuis):*		
•		
•		
•		
•		
•		

▶ Afspraken tussen beheerder en aannemer:

BEHEERDER:

Datum .....

Plaats .....

Naam .....

Handtekening .....

AANNEMER:

Datum .....

Plaats .....

Naam .....

Handtekening .....

DEEL 2: AFWIJKINGSRAPPORT

Het afwijkingsrapport kan worden gebruikt wanneer bij de werkzaamheden als gevolg van onvoorziene omstandigheden is afgeweken van deel 1 van de Checklist bosbeheer of van de Gedragscode bosbeheer. In dat geval wordt dit na de werkzaamheden ingevuld. Hierbij wordt aangegeven in hoeverre is afgeweken van de Gedragscode bosbeheer en/of de Checklist bosbeheer, en welke maatregelen direct na deze constatering zijn getroffen (zie ook onder nummer 20 van de maatregelen).

▶ Op welke wijze is afgeweken van de uitvoering zoals beschreven in deel 1, en waarom?

Afwijkingen ten opzichte van deel 1 van de checklist bosbeheer:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BEHEERDER:

Datum .....

Plaats .....

Naam .....

Handtekening .....

AANNEMER:

Datum .....

Plaats .....

Naam .....

Handtekening .....

